

Inventering naturvärdesträd

Östberga, Stockholm, 2021

På uppdrag av:

ByggVesta Development AB
Kontaktperson: Susanne Högström
Sivengård (susanne@suhs.se)

Uppdraget:

Projektledare: Ann-Sofie Lindén
Författare: Ann-Sofie Lindén
Kvalitetssäkring: Mova Hebert
Callunas interna projektkod: ALN0032

Calluna AB:

Linköpings slott
582 28 Linköping
Org.nr: 556575-0675
Växel: +46 13-12 25 75
www.calluna.se

Rapporten citeras enligt följande: Lindén, A-S. (2021). *Inventering naturvärdesträd – Östberga, Stockholm, 2021*. Calluna AB.

Foton: © Calluna AB om inget annat anges.

Innehåll

Bakgrund	3
Uppdragets syfte	3
Metod och genomförande	4
Metodbeskrivning	4
Tidpunkt och utförande personal.....	4
Resultat	5
Samtliga träd	5
Naturvärdesträd	5
Särskilt skyddsvärda träd	6
Bilaga 1 – Metod inmätning naturvärdesträd	Separat bilaga
Bilaga 2 – Poängfördelning och ekologiska faktorer	Separat bilaga

Bakgrund

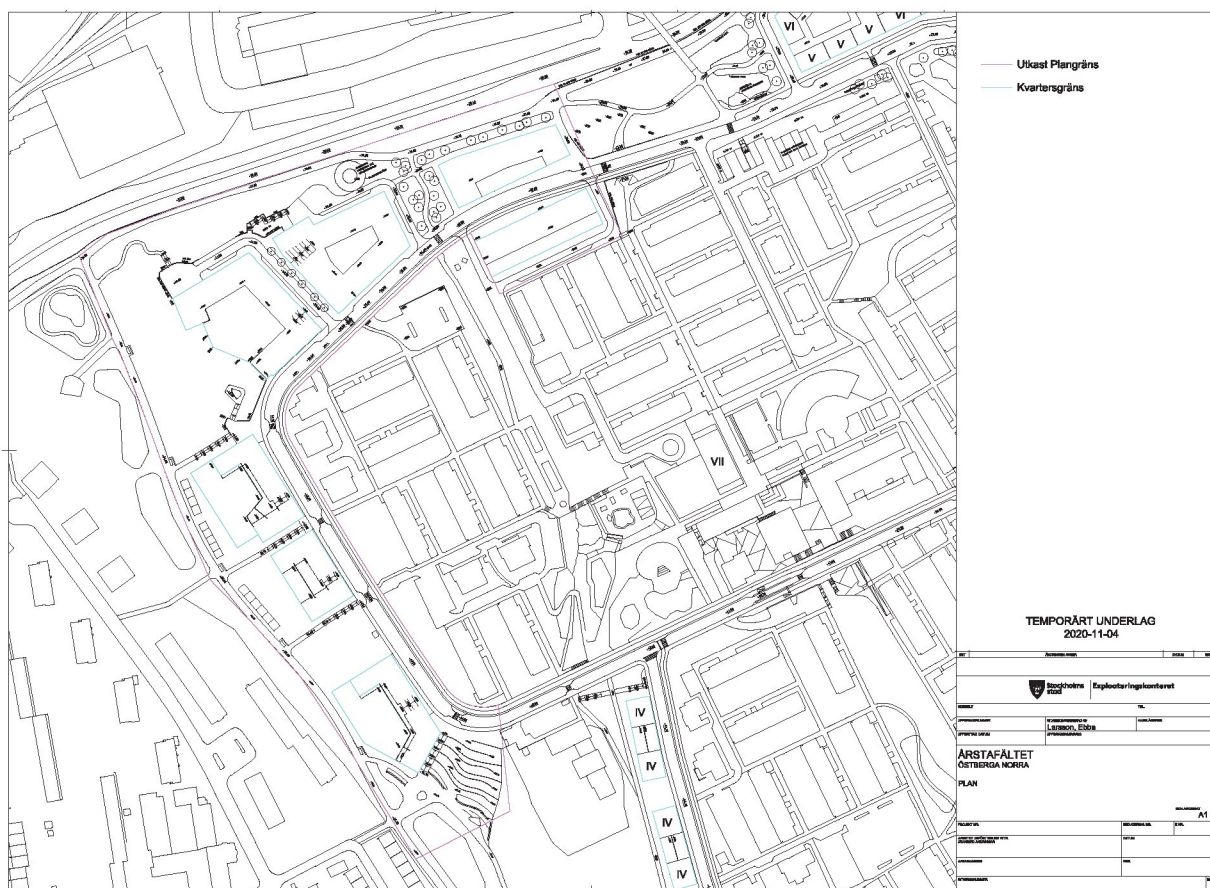
Uppdragets syfte

Mellan Östbergabackarna och Åbyvägen i Östberga, Stockholm planerar ByggVesta Development AB för en exploatering i form av ett bostadsbygge (figur 1 och 2) med omkring 105 bostadsrätter.

På grund av höjdskillnader i marknivå kommer planområdet att behöva jämnas ut men målet är att kunna behålla en del naturmark och därmed naturkänsla i de sydvästra delarna av inventeringsområdet (figur 2). Resultatet från Callunas inmätning av naturvärdesträd ska användas som underlag i den fortsatta planprocessen.

Planområdet (cirka 0,4 hektar) utgörs av en hållmarkstallskog som gränsar mot lövskogsområden. Det dominerande trädslaget i området är tall men det finns även inslag av klen ek (många krattekar) och björk, enstaka körsbärsträd, samt ett aspparti i sydöstra kanten av inventeringsområdet. Åldersfördelningen bland tallarna är varierad med allt från föryngringar till tallar med åldrar på uppskattningsvis omkring 150 år och talltickor på några av stammarna. På hållmarken finns även öppnare partier med berg i dagen och god solinstrålning. Fältskiktet utgörs av risvegetation av främst blåbär och ljung blandat med kruståtel.

Området tycks vara välbesökt för såväl promenader och lek som för en lugn lunchrast i solen.

Figur 1. Bilden visar utkast för plan- och kvartersgräns. Källa: ByggVesta Development AB

Figur 2. Inventeringsområdet visas i figuren till höger. C är planområdet och den blå linjen avser området för inventering. Bilden till vänster visar planområdet med tänkt natur i sydväst. (Siffrorna har här ingen betydelse).
Källa: ByggVesta Developments AB

Metod och genomförande

Metodbeskrivning

Särskilt i urban miljö har i princip alla uppväxta träd ett bevarandevärde. Träden skapar stadsgrönska. De erbjuder flera reglerande ekosystemtjänster såsom temperaturreglering, bullerdämpning och flödesutjämning. De ger även kulturella ekosystemtjänster som upplevelsevärden och identitetsskapare i omgivningen. Träden utgör också den stödjande ekosystemtjänsten biologisk mångfald. Dessutom kan träd ha kulturmiljövärden.

Metoden för inventering av naturvärdesträd avser dock endast värden för biologisk mångfald.

Vid inventeringen kartlades träd med förekomster av olika ekologiska parametrar som en viss grovlek, krondiameter, förekomst av håligheter, mulm, naturvårdsarter etc. Träden har sedan fått poäng för antal ekologiska faktorer och summan av poängen ger en indikation på grad av naturvärde. För en utförligare beskrivning av Callunas metod för inventering av naturvärdesträd hänvisas till bilaga 1.

Tidpunkt och utförande personal

Arbetet med inmätning av naturvärdesträd utfördes 25 mars av biolog Ann-Sofie Lindén från Calluna AB. Arbete med rapport samt kartor utfördes under vecka 12-13 2021.

Resultat

Samtliga träd

I inventeringsområdet registrerades sammanlagt 39 träd (figur 3 och 5), samtliga tallar, varav 26 räknas som naturvärdesträd enligt Callunas metod för inmätning av naturvärdesträd (se bilaga 1). Ett av träden är ett särskilt skyddsvärt träd (ID 21).

De träd som registrerats trots att de inte räknas som naturvärdesträd (ID 3, 6-7, 11-13, 15, 22-24, 27, 37 och 39) enligt Callunas metod har bedömts ha kvaliteter värdefulla för området i stort snarare än som enskilda individer. Alla utom ett av dessa börjar bli äldre och är uppskattningsvis 80-120 år och har ett värde för hållmarkstallskogen som helhet och har på sikt goda förutsättningar att växa sig gamla och då hysa flera arter beroende av gammal och/eller solbelyst tall. Tallen med ID 7 har mätts in eftersom solexponerad, död ved är värdefullt även om stammen är förhållandevis klen.

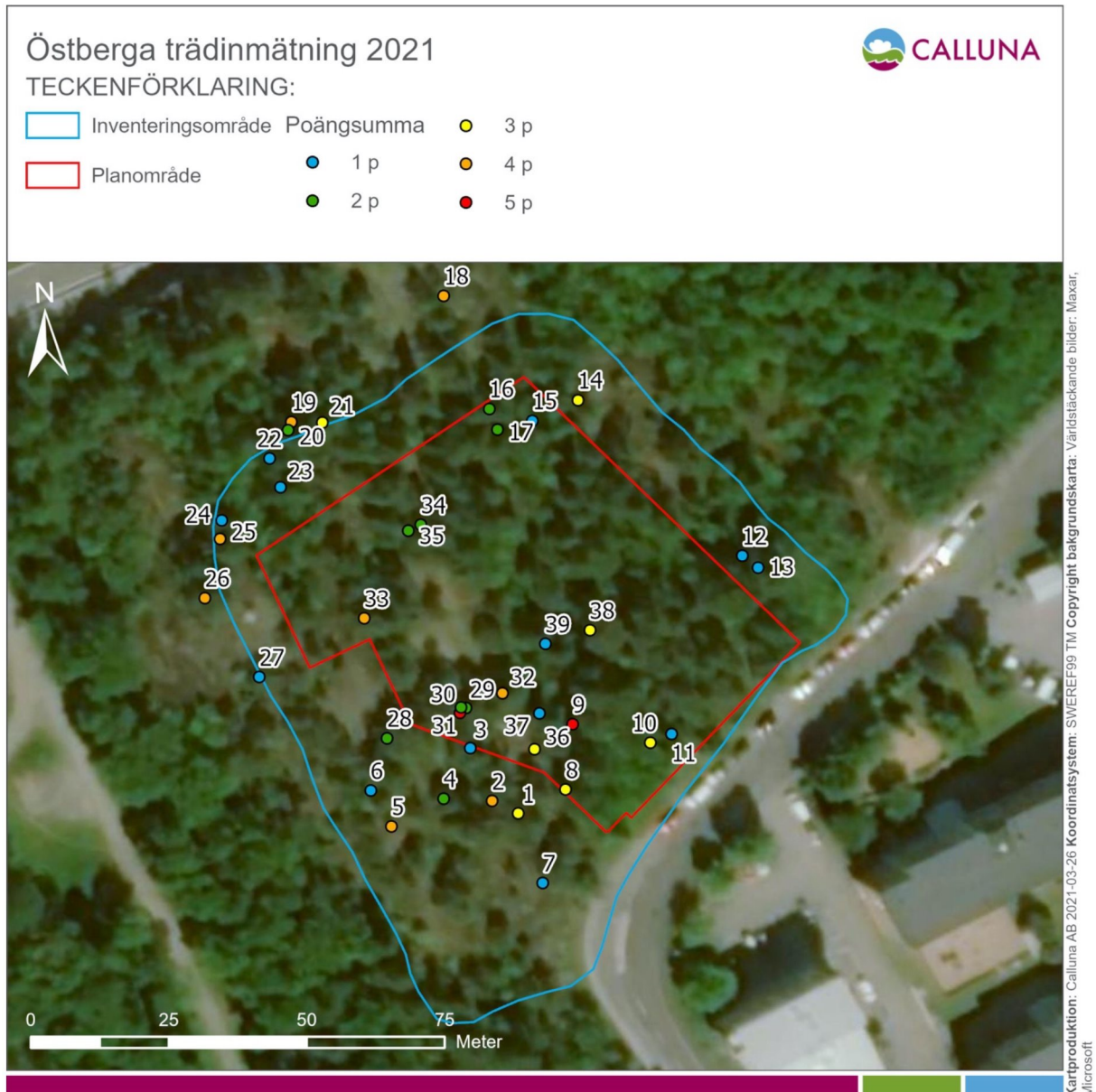
Samtliga träd redovisas även i bilaga 2 – ”Poängfördelning och ekologiska faktorer”.

Naturvärdesträd

Som nämns ovan är det 26 träd som klassas som naturvärdesträd varav ett är ett särskilt skyddsvärt träd (figur 4 och 5) enligt Callunas metod (bilaga 1). Av naturvärdesträden uppskattas 20 stycken vara omkring 150 år och därmed gamla träd. 13 stycken är vidkroniga tallar. Nio naturvärdesträd har död ved i någon form varav fyra av dessa är helt döda. Åtta av träden har solexponerade stammar, två träd hyser den rödlistade arten talticka (NT) och ett av träden är ett hålträd.

Taltickan som påträffats på två tallar (ID 9 och 30) visar på skyddsvärda tallbestånd med höga naturvärden. Där den växer förekommer ofta flera andra ovanliga och rödlistade arter.

För en fullständig poängbedömning se bilaga 2.

Figur 3. Poängfördelning mellan samtliga inmätta träd.

Särskilt skyddsvärda träd

Av de inmätta naturvärdesträden var det ett träd som utgjorde, vad Naturvårdsverket klassar som "särskilt skyddsvärt träd" vilket innebär att trädet uppnår något av följande kriterier:

- 1) **Jätteträd** – träd >1 meter i diameter på det smalaste stället upp till brösthöjd (brösthöjd = 1,3 meter över marken).
- 2) **Mycket gamla träd** – gran, tall, ek och bok äldre än 200 år, övriga trädslag äldre än 140 år.
- 3) **Grova hålträd** – träd >40 cm i diameter på det smalaste stället upp till brösthöjd med utvecklad hållighet i stam (eller gren).

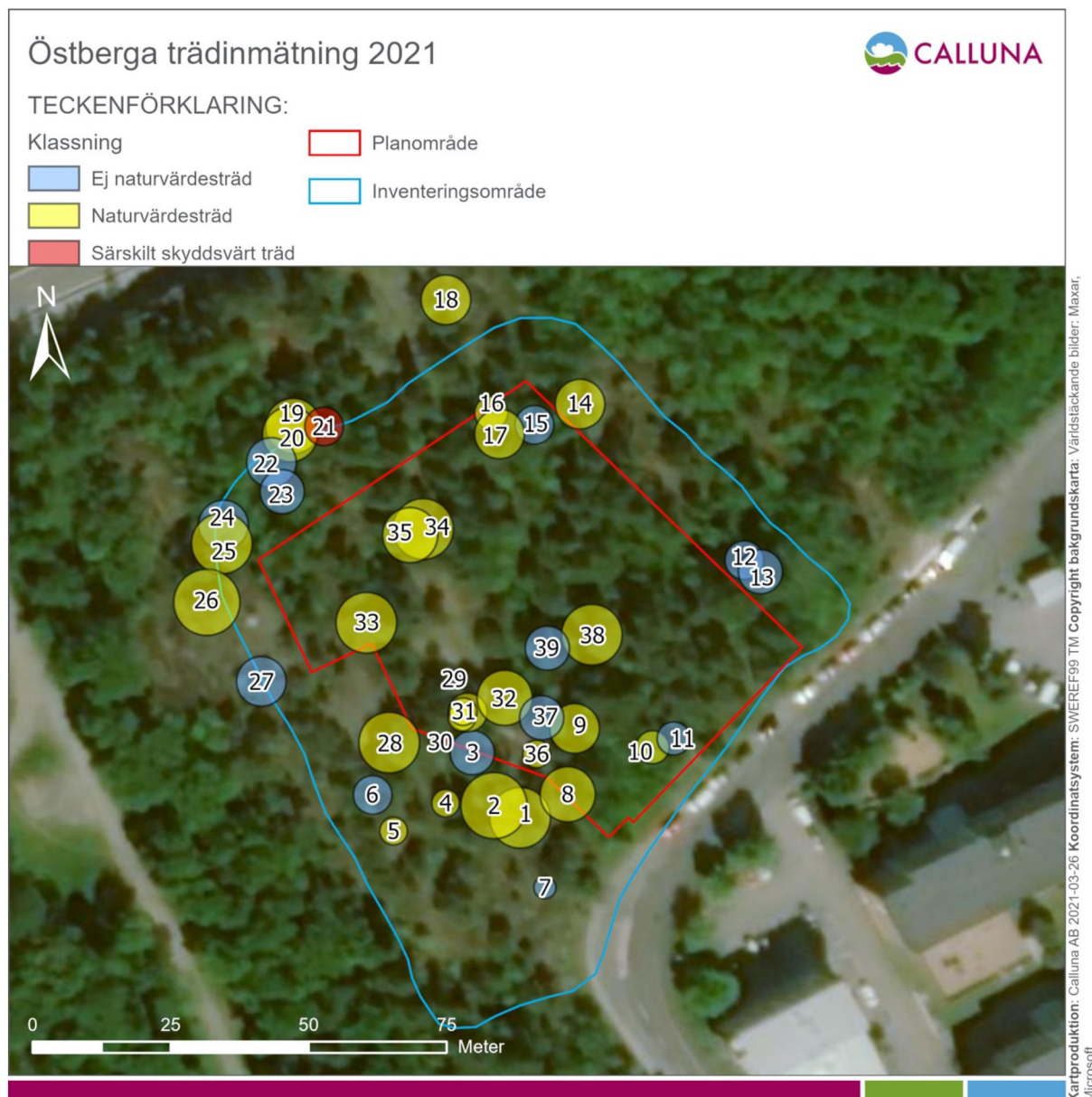
Även ett dött träd som uppfyller dessa kriterier är ett särskilt skyddsvärt träd.

Det träd som räknas som ett särskilt skyddsvärt träd är ID 21. En död tall på 40 centimeter i diameter med flera hackspettshål långt upp på stammen. Tallen har fått 3 poäng i det

poängsystem som beskrivs i bilaga 1. Den står en liten bit nordväst om planområdet och berörs kanske inte av planerad exploatering.

Figur 4. Särskilt skyddsvärt träd, ID 21 – grovt hålträd.

Figur 5. Klassningen av samtliga inmätta träd. Här har även krondiametern vägt in för att illustrera hur stor plats träden tar ovan mark.